

У статті розглянуті питання покращення якості рішення задач маркетингу на стадії управління матеріальними потоками.

Ключові слова: матеріальні потоки, управління, підвищення якості, маркетинг.

SUMMARY

The article deals with the issues of the improvement of the quality of solving marketing problems at the level of managing material flows.

Keywords: material flows, management, quality improvement, marketing.

РІВНІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Балабанов К.В., доктор політичних наук, професор, ректор Маріупольського державного університету, член-кореспондент НАПН, Почесний консул Республіки Кіпр у Маріуполі

Взаємодія національної економічної системи зі світовою є однією з найскладніших сфер економіки будь-якої країни, що вимагає активного державного регулювання, яке реалізується в зовнішньоекономічній політиці. Розміри зовнішньоекономічних зв'язків, їх різноманітність, значущість для національної економічної системи вимагають розробки відповідного міжнародного правового режиму. З цієї точки зору можна виділити три рівні регулювання міжнародних економічних відносин – національний, міждержавний і наднаціональний.

Національний рівень регулювання відображає зовнішньоекономічну політику країни – діяльність держави, що націлена на розвиток і регулювання зовнішньоекономічних відносин, оптимізацію участі країни в міжнародному розподілі праці. Зовнішньоекономічна політика держави включає: зовнішньоторговельну політику (включаючи експортну і імпорتنу політику); політику в області залучення іноземних інвестицій і регулювання національних капіталовкладень за кордоном; валютну політику; міграційну політику; інші напрями, що охоплюють різні форми участі країни в системі міжнародних економічних відносин.

Сучасна держава використовує значну кількість інструментів і методів (економічні й адміністративні), які дозволяють формувати структуру і регулювати розвиток зовнішньоекономічної діяльності національних суб'єктів господарювання, впливати на зовнішньоекономічну політику інших країн. До економічних методів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності відносяться митні збори, податкові платежі тощо, до адміністративних методів – різні дозвільні системи, кількісні обмеження і ліміти, технічні вимоги, що пред'являються до товару тощо. Конкурентоспроможність національної економіки – величина нестабільна, от чому підтримка заданого рівня конкурентоспроможності вимагає цілеспрямованих дій стратегічного характеру з боку держави.

Останні події, пов'язані з розвитком фінансово-економічної кризи у світовому господарстві, посилили вплив державних важелів регулювання національних економік багатьох країн, їх зовнішньоекономічної діяльності тощо. При чому спостерігається домінування субсидювання та інших форм підтримки з боку урядів промислово розвинутих країн, в той час як країни, що розвиваються, більш інтенсивніше використовували імпорتنі тарифи. Суттєво збільшилась у кризовий період і кількість антидемпінгових заходів. Загалом, обмеження імпорту, які застосовували країни протягом жовтня 2008 – жовтня 2009 років нараховували понад 100 різноманітних інструментів (в тому числі 66 торговельних обмежень, 47 інших обмежувальних заходів), які охоплювали 0,8% світової торгівлі [1, с.49].

Сучасні тенденції розвитку міжнародних економічних відносин сприяють перенесенню частини регулятивних і управлінських повноважень на міждержавний рівень міжнародної економічної діяльності. Принцип суверенітету кожної держави є базовим у сучасних міжнародних відносинах, оскільки він є закріпленим в системі міжнародного права і відповідних організаційних і інституційних структурах.

Суверенітет в міжнародній економічній політиці, з одного боку, відображає принцип верховенства державної влади, а з іншого, – модифікується відповідно до тенденцій міжнародної економічної інтеграції, яка протікає на регіональному і глобальному рівнях. У таких умовах передача державою певних регуляторних, управлінських, контрольних повноважень на міждержавний або наднаціональний рівень стає чинником національної безпеки, посилення ролі

відповідної країни в міжнародній політиці. Таким чином, відбувається перенесення (делегування) рядуповноважень, які раніше традиційно вважалися за таких, що належать до компетенції національних урядових структур, що сприяє створенню міждержавних або наднаціональних інститутів з новими регулятивними функціями, а це також зумовлює перерозподіл повноважень і реструктуризацію векторів впливу на економічні процеси, що відбуваються у світовому господарстві.

На основі міжурядових договорів встановлюється механізм регулювання економічних відносин між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, резидентами країн-учасниць укладених угод. Для регулювання використовуються методи й інструменти, вживані на національному рівні. Таким чином, національний і міжнародний режими регулювання міжнародної економічної діяльності формуються державою в особі її повноважних органів, які належать як до законодавчої, так і до виконавчої гілок влади, її центральних і регіональних органів. Про посилення міждержавного рівня регулювання міжнародних економічних відносин говорить тенденція поширення практики укладання регіональних угод, які регламентують основи взаємної торгівлі країн, їх інвестиційної діяльності тощо. На початок 2011 року ГАТТ/СОТ було 474 нотифіковано регіональних торговельно-економічних угод, з яких 287 є функціонуючими [6]. На початок 2010 року в світі до 5,9 тисяч зросла кількість міжнародних інвестиційних угод між країнами, у тому числі у 2009 році було укладено 211 нових угод, серед яких 82 – двосторонні інвестиційні договори, 109 договорів про запобігання подвійного оподаткування тощо). В першу половину 2010 року додатково було укладено 46 нових міжнародних інвестиційних угод [2, с.81].

З метою вирішення конкретних завдань міжнародної співпраці державами створюються міжнародні органи і об'єднання, які можуть бути суб'єктами регуляції міжнародної економічної діяльності. Все більшого значення набувають ті міжнародні організації, які покликані сприяти вирішенню гуманітарних, соціально-політичних, екологічних та інших проблем глобального характеру.

Основну роль в регулюванні світової економічної рівноваги на наднаціональному рівні відіграють міжнародні організації, діяльність яких охоплює наступні підсистеми світового господарства: світова торгівля, валютно-фінансові і кредитні відносини, навколишнє середовище, промисловий розвиток, регіональна співпраця, науково-технічна співпраця тощо. Завдання міжнародних організацій в тій або іншій мірі є взаємодоповнюючими, що в свою чергу забезпечує узгодження економічної політики між країнами. Найбільш універсальними є наступні міжнародні організації: Міжнародний валютний фонд, членами якого є 187 країн світу Світова організація торгівлі (153 країни-члени), група Світового банку (187 країн-членів), Організація Об'єднаних Націй (192 країни-члени) та ін. [3-6].

Основними функціями міжнародних економічних організацій є наступні:

сприяння – організація міжнародного науково-технічного обміну (організація і проведення конференцій, аналіз і обробка статистичної інформації тощо), наприклад, така функція виконується секретаріатом Паризького клубу;

спостереження – дослідження окремих проблем національної економіки, обнародування результатів спостережень з метою спонукання уряду країни до проведення певної економічної політики, наприклад, ця функція в повному обсязі реалізується ООН;

нагляд – жорсткіша форма спостереження, яка зобов'язує уряд країни регулярно інформувати про окремі економічні проблеми, приймати експертів міжнародних організацій, наприклад, ця функція широко реалізується МВФ;

регулювання – нагляд, який включає також і примушення країни до виконання рекомендацій міжнародного співтовариства, наприклад, регулювання торговельних відносин з боку СОТ.

Вищезгадані функції багатобічного державного регулювання засновані на добровільній волі країн-учасниць. Діяльність міжнародних економічних організацій сприяє захисту ринкового механізму і конкуренції, координації зусиль при вирішенні сумісних завдань забезпечує міждержавні гарантії приватного підприємництва.

Взаємовідносини між багатьма країнами регулюються складними угодами на наднаціональному рівні в рамках інтеграційних угруповань. Це забезпечує вільний рух капіталу, гармонізує економічну політику країн-учасниць, сприяє ефективній роботі відповідних наднаціональних інститутів. Інституційні потреби регулювання сучасних міжнародних економічних відносин мають комплексний характер, що вимагає створення системи функціонуючих інститутів, що вимагають постійних зусиль і міжнародної підтримки.

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

Основним критерієм сучасного розвитку світової спільноти є збалансованість соціально-економічного, технологічного, фінансового, політичного розвитку і темпів використання природних ресурсів. Базовою основою подальшого розвитку міжнародної економічної діяльності є співпраця у вигляді глобального партнерства, яке дозволяє створити таку світову економічну систему, яка була б націлена на забезпечення економічного зростання і стійкого розвитку у всіх країнах. Саме міжнародні організації забезпечують узгодження різних аспектів під час вирішення глобальних проблем людства між країнами.

Спеціалізовані міжнародні організації сприяють розвитку міжнародного науково-технічного обміну; дослідженням екологічних проблем національних економік, здійснюють обнародування результатів спостережень з метою спонукання урядів країн до проведення певної природоохоронної політики; здійснюють нагляд за виконанням рекомендацій міжнародного співтовариства. Зрештою діяльність міжнародних економічних організацій сприяє координації зусиль під час вирішення глобальних проблем в контексті сучасної стратегії стійкого розвитку.

Розвиток і поглиблення міжнародного розподілу праці, масштабів і ролі міжнародних економічних відносин актуалізують проблеми взаємозалежності країн. Сьогодні неможливо назвати країну в світі з повною економічною незалежністю. На ділі це пов'язано з господарською і політичною ізоляцією. Чинником зменшення небезпеки економічної залежності та її наслідків в сучасних умовах стає посилення взаємозв'язку економік країн-партнерів, внаслідок чого кожна із сторін прагне до встановлення стабільних зв'язків, оскільки їх порушення означає втрати для кожної із сторін.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. The Collapse Of Global Trade, Murky Protectionism, And The Crisis: Recommendations for the G20 A Vox EU.org publication/ Edited by Richard Baldwin and Simon Evenett. – London: Centre for Economic Policy Research. – 103p.
2. World Investment Report (2010) Investing in a Low-Carbon Economy. - Geneva: UN Publications Sales and Marketing Office. 2010. - 184p.
3. <http://www.imf.org> - офіційний сайт Міжнародного валютного фонду
4. <http://www.un.org> - офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй
5. <http://www.worldbank.org> – офіційний сайт групи Світового банку
6. <http://www.wto.org> - офіційний сайт Світової організації торгівлі

РЕЗЮМЕ

В роботі розглядаються основні рівні правового регулювання міжнародних економічних відносин: національний, міждержавний та наднаціональний

Ключові слова: рівні регулювання, міжнародні економічні відносини, правовий режим, інтеграція.

РЕЗЮМЕ

В работе рассматриваются основные уровни правового регулирования международных экономических отношений: национальный, межгосударственный и наднациональный

Ключевые слова: уровни регулирования, международные экономические отношения, правовой режим, интеграция.

SUMMARY

The article dwells on the basic levelsof the legislative regulation of international economic relations: national, intergovernmental and supranational.

Keywords: regulation levels, international economic relations, legal regime, integration.